

מסורת הש"ס

גידוע שלפני שחיטה. וטרפה: **הוגל**. קרושט"ל: **גידוע שהוא ג' ימים קודם שחיטה**. ואם לקחה'ל בתוך שלשה ימים הוי מקח טעות וצריך המוכר להחזיר לו מעותיו: **לא הוגלד פי המכה**. איכא לספוקי אי קודם מקח הוי אי לאחר מקח הוי **מוציא מידו** דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהבי ליה חיותא ועליו להציא חיותא לא מפיקין ממונא מחזקיה: **הסס למאי נפקא מיניה** לא גרסינן: **הסס ליכא מידי למיסרך**. כשנמצא נקב בלא מחט כשהדס יוצא הוא מתקנה בנחלוות הבשר והולך לפי שאין לו היכן לידבק: **מיסרך הוה סריך**. הדס במחט: **רב עוירא שמני**. רב עוירא שמני: **שלה ליש**. אצבי דליתי לגביה: **מפטיר כנסיות אנה**. מכנים ומוציא תלמידים ומאספס ומעמידם לילך מצית המדרש: **לעילא מרבי רבה**. מר' יהודה הנשיא: **רב הונא לפוראש ור' יוסי מדאש: מחט שנמצאש צעזבי ציט הכוסות**. מנפנים: **מצד אחד**. שלא היטה נראית במחוך: **והפכה**. לציט הכוסות לצד החילון: **ומאל**. על המחט כנגד פיה במחוך קורט דס: **אמר אס אין מכה**. זו יולאת לחוך דס זה מנין כאן: **טרח טריח להסוף גצרא**. כמה הטרחת לאותו האיש על עצמו היה אומר שהטריחו זה לצא אללו. לישנא אחרינא טרח טרייה כמו

דטרייה לרשיה דלמנך לעיל (דף מה:). כלומר כנסת טרחתו לצא שאין כאן דבר חדש: **למעלה**. בגג. **למטה**. על הארץ: **אין חוששין**. הואיל ולא ראינוה שגפלה אין חוששין שמה מתרסקו אצריה להסהותה מעת לעת כדין נפולה ורסוקת אצרים דלמרין במתניתין (לקמן נ.). גבי עוף אס שהמה מעת לעת ושחטה כשרה ובקופלת מאליה לא חיישינן להכי: **הסוף גריא דהוה ליה נרצינא**. בגג והוה ארובה בגג: **חוזא חושאל**. שעורים קלופים: **באיפומא**. כנגד פי ארובה למטה צצית: **דגרי**. קפץ: **משום דאזיט לה מימי למסרך**. שלא קפלה דרך ארובה אלף צציתי הגג ממרכת עצמה צכתלים וקופלת ומנהיג לה סקיתה הכתלים שממרכת צציה קצת: **והאלי ליש ליה מידי למיסרך**. שהארובה אינה סמוכה לכותל: **דאמדה נפשה**. אס גצוה לה יומר מדאי אינה קופלת: **דהוו שדרן כרעיה כסריינא**. רגליה האחרונים היו נגררין אחריה: **שיגרונא**. קרנפ"א: **הלכסא כרצ יימר**. דלא מחדקקין למיצדק שאר צהמות מדשגרן כרעייהו: **אגריס**. אילים: **דמדוו**. דואגיס וכואציס: **לימרא**. חמימות כמו (שבת דף סז.) איסתא למירתא: **דגנני גנני**. ומשליכין אותם למעלה מכתלי החצר ונופלים לארץ: **אמסנייהו**. על מתניהן נופלין ואין להפכין על גבן שיתפרקו חוליותיהן: **אהדרינהו**. דרך למעלה מן הכותל:

ודאי חיישינן. דלא איכפת להו כל היכי דנפלה: **ההכ על ראשה**. **ההכ על ראשה**. שכתף המטה: **והלכה לה דלפי זנבה**. והכה על מתניה ולא על הכלעות וכן על זנבה והלכה כלפי ראשה והכה על כוארה: **האפילו ל"ג דדוקא** **ה** **ה** לא כפף המטה והכה על כל הכלעות כנגד כל השדרה קאמר: **ואי שלים חוטרנא אפלטג דגנא**. שלא היה ארוך ככל השדרה חיישינן: **קיטרי**. במקל שיש צו שיורי ענפים: **אפסקיה**. צהפסק כלומר לרובצ הגב חיישינן לחוט השדרה: **ציט הרחם**. עגל שנולד היום שיאל מצית הרחם כר: **אין חוששין**. שמה דמחך ונתרסקו אצריו ואין צריך להסהותו מעת לעת:

גידוע שלפני שחיטה. וטרפה: **הוגל**. קרושט"ל: **גידוע שהוא ג' ימים קודם שחיטה**. ואם לקחה'ל בתוך שלשה ימים הוי מקח טעות וצריך המוכר להחזיר לו מעותיו: **לא הוגלד פי המכה**. איכא

לספוקי אי קודם מקח הוי אי לאחר מקח הוי **מוציא מידו** דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהבי ליה חיותא ועליו להציא חיותא לא מפיקין ממונא מחזקיה: **הסס למאי נפקא מיניה** לא גרסינן: **הסס ליכא מידי למיסרך**. כשנמצא נקב בלא מחט כשהדס יוצא הוא מתקנה בנחלוות הבשר והולך לפי שאין לו היכן לידבק: **מיסרך הוה סריך**. הדס במחט: **רב עוירא שמני**. רב עוירא שמני: **שלה ליש**. אצבי דליתי לגביה: **מפטיר כנסיות אנה**. מכנים ומוציא תלמידים ומאספס ומעמידם לילך מצית המדרש: **לעילא מרבי רבה**. מר' יהודה הנשיא: **רב הונא לפוראש ור' יוסי מדאש: מחט שנמצאש צעזבי ציט הכוסות**. מנפנים: **מצד אחד**. שלא היטה נראית במחוך: **והפכה**. לציט הכוסות לצד החילון: **ומאל**. על המחט כנגד פיה במחוך קורט דס: **אמר אס אין מכה**. זו יולאת לחוך דס זה מנין כאן: **טרח טריח להסוף גצרא**. כמה הטרחת לאותו האיש על עצמו היה אומר שהטריחו זה לצא אללו. לישנא אחרינא טרח טרייה כמו דטרייה לרשיה דלמנך לעיל (דף מה:). כלומר כנסת טרחתו לצא שאין כאן דבר חדש: **למעלה**. בגג. **למטה**. על הארץ: **אין חוששין**. הואיל ולא ראינוה שגפלה אין חוששין שמה מתרסקו אצריה להסהותה מעת לעת כדין נפולה ורסוקת אצרים דלמרין במתניתין (לקמן נ.). גבי עוף אס שהמה מעת לעת ושחטה כשרה ובקופלת מאליה לא חיישינן להכי: **הסוף גריא דהוה ליה נרצינא**. בגג והוה ארובה בגג: **חוזא חושאל**. שעורים קלופים: **באיפומא**. כנגד פי ארובה למטה צצית: **דגרי**. קפץ: **משום דאזיט לה מימי למסרך**. שלא קפלה דרך ארובה אלף צציתי הגג ממרכת עצמה צכתלים שממרכת צציה קצת: **והאלי ליש ליה מידי למיסרך**. שהארובה אינה סמוכה לכותל: **דאמדה נפשה**. אס גצוה לה יומר מדאי אינה קופלת: **דהוו שדרן כרעיה כסריינא**. רגליה האחרונים היו נגררין אחריה: **שיגרונא**. קרנפ"א: **הלכסא כרצ יימר**. דלא מחדקקין למיצדק שאר צהמות מדשגרן כרעייהו: **אגריס**. אילים: **דמדוו**. דואגיס וכואציס: **לימרא**. חמימות כמו (שבת דף סז.) איסתא למירתא: **דגנני גנני**. ומשליכין אותם למעלה מכתלי החצר ונופלים לארץ: **אמסנייהו**. על מתניהן נופלין ואין להפכין על גבן שיתפרקו חוליותיהן: **אהדרינהו**. דרך למעלה מן הכותל:

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נא.

עין משפט ונר מצוה

קָלַח א מ״י פ״כ מהל' מכירה הלע"ז סמג עשין פכ טו"ע חז"מ ס' רלב סעי' יא ונודע אלפס עוד צבי"צ פקד ו דף רל"א:

קָלַח ב ג מ״י פ״ט מהל' שחיטה הלכה ט סמג עשין סג טו"ע י"ד ס' נח סעיף יא: **קב ד מ״י** שם הל"י סמג שם טו"ע י"ד ס' נל סעיף ז [ח]: **קבא ה ו מ״י** שם סמג שם טו"ע י"ד ס' נח סעי' ט: **קבב ז מ״י** שם הל"א שם טו"ע שם סעי' יב:

קבג ח מ״י שם הל"י"ג סמג שם טו"ע י"ד ס' נל סעי' ו: **קבד ט מ״י** שם הל"י"ז וע"ש סמג שם טו"ע י"ד ס' נס' טו סעי' בן וסמין נח סעי' ג: **קבוא י מ״י** פ"א מהל' מ"מ הלכה ד:

רבינו גרשום

אוכל' (כו' כלומר אוכל): משני צדדין טרפה. והוו שניקבו לחוך. ומצאע עליו קורט דם בסוף המחט מצד (אחור) אחור. והגליד פי המכה שיכש פי המכה והוה בו מליט'. למאי נפקא מינה למקח ומכר היכי דמי שבתוך ב' ימים שקנאו שחטו ומצאו בו אותו מחט והוגליד פי המכה בירשותן אירע לה המוציא בו ומקחוה מקח טעות לא הוגלד פי המכה והו אומר ברשותך אירע לה וזה אמר ברשותך אירע לה המוציא מאכרו עליו להציא ידדים שברשות מוכר אירע לה ואם לא יביא עדים (א'שכב המוכר שלא אירע לה ברשותו ופטור: אי הכי כולוהו נקובי נמי ליבעו קורט דם כלומר ניקבה הריאה משני צדדין [אנין] פסול עד דאיכא סרוכי הוה מסריכא הדם בסוף המחט: שמני. לשון שמני. מפטיר כנסיות אני. משמש תלמידים שהיו נבגסין לפני ר' ללמוד: כלומר הטרחת פסיעותיה בתנא: אין חוששין שמה משום ריסקין איברים כו'. כלומר אין חוששין שמה בשקפצה למטה שיברה איברה משום דאמדה נפשה: חזא חושאל באיפומא. כלומר היו שעורין קלופין כנגד התורר שעליה והיה התור באמצע העליה כעין חור של אשטוכא: טעמא דרב הונא משום דמסריכא ואין חוששין משום ריסקין איברים כנך עומדת על מסרכא לצד הכותל והאי לא מסרכא דבאמצע העליה הוא: דהוה קא שדרן כרעא בתריותא כו' כלומר מגדרת רגליה אחריה ולא היתה יכולה לפסע כדרך כל בהמה. שיגרונא הוא דניקט לה חולי כלומר וכשרה לאחר זמן. כשתוצל מאותו חולי. דמדורוקיימי א'שמגוריר: צימרא בעלמא הוא דנקיט

חוששין משום ריסקו איברים אחריו. פירוש על הלוקח להציא ראייה שצרכות מוכר נטרפה ז' אע"פ שלא נתן מעות עדיין כאן נמצאו וכאן היו כדאמר בסוף פרק המדיר (כמוצות דף עו:.) והא דקרי ליה מוציא משום דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהיב ליה חיותא והקשה ה"ר י"ט דצנדה פרק הרואה כתם (דף נח.) תניא דדקה עצמה וחלוקה והשאלתה לחצרתה היא טעורה וחצרתה תולה ומפרש רב ששם דלענין דינא תנן דלא מייחיצא חצרתה לכבם הצדד ואמאי לא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו כמו גצי צהמה דהכא וגצי מומין דסוף המדיר וי"ל דלא דמי דודאי כדי לקיים המכר י' ובקדושין סברא הוה דלמרין הכי שאומר המוכר ללוקח קח פרתך שצרכותך נטרפה והאז' אומר לצלל קח אשמן שצרכותך נולד המוח ואין לנו לצטל המעשה הזה אצל גצי חלוק ליכא למימר הכי ועוד גצי חלוק לעולם הוה צרכות הראשונה צעלת חלוק שלא צא ליד השניה צמורת מכר אלא צמורת שאילה ולא שייך למימר צרכות שאילה נמצאת ולא צרכות צעלת חלוק': **בין דאיכא מחט מסרך הוה סריך**. ה"ה קוז וכל דבר מדע מדקאמר הסס ליכא מידי למיסרך: **דגרי וגפא**. ולא הלך דלקמן פסקינן דהלכה אפילו צדיקה לא צעי: **דהורן שגורן ברעיה בתריותא**. לא ננפילה מיירי: **נפלא לארעא חוששין**. אף על גב דננפילה צענין עד שיפול מעשרה טפחים כדאיתא שבת שור שנגח את הפרה (צ"ק דף נ:.) ומכריסא דמורא עד ארעא ליכא אלא ארצעה טפחים כדאמר הסס (דף נא.) מ"מ חיישינן הכא משום דנפיל ממתת ההכאה שמנגחין זה את זה:

המוציא מחבירו ע"יו הראיה. פירוש על הלוקח להציא ראייה שצרכות מוכר נטרפה ז' אע"פ שלא נתן מעות עדיין כאן נמצאו וכאן היו כדאמר בסוף פרק המדיר (כמוצות דף עו:.) והא דקרי ליה מוציא משום דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהיב ליה חיותא והקשה ה"ר י"ט דצנדה פרק הרואה כתם (דף נח.) תניא דדקה עצמה וחלוקה והשאלתה לחצרתה היא טעורה וחצרתה תולה ומפרש רב ששם דלענין דינא תנן דלא מייחיצא חצרתה לכבם הצדד ואמאי לא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו כמו גצי צהמה דהכא וגצי מומין דסוף המדיר וי"ל דלא דמי דודאי כדי לקיים המכר י' ובקדושין סברא הוה דלמרין הכי שאומר המוכר ללוקח קח פרתך שצרכותך נטרפה והאז' אומר לצלל קח אשמן שצרכותך נולד המוח ואין לנו לצטל המעשה הזה אצל גצי חלוק ליכא למימר הכי ועוד גצי חלוק לעולם הוה צרכות הראשונה צעלת חלוק שלא צא ליד השניה צמורת מכר אלא צמורת שאילה ולא שייך למימר צרכות שאילה נמצאת ולא צרכות צעלת חלוק': **בין דאיכא מחט מסרך הוה סריך**. ה"ה קוז וכל דבר מדע מדקאמר הסס ליכא מידי למיסרך: **דגרי וגפא**. ולא הלך דלקמן פסקינן דהלכה אפילו צדיקה לא צעי: **דהורן שגורן ברעיה בתריותא**. לא ננפילה מיירי: **נפלא לארעא חוששין**. אף על גב דננפילה צענין עד שיפול מעשרה טפחים כדאיתא שבת שור שנגח את הפרה (צ"ק דף נ:.) ומכריסא דמורא עד ארעא ליכא אלא ארצעה טפחים כדאמר הסס (דף נא.) מ"מ חיישינן הכא משום דנפיל ממתת ההכאה שמנגחין זה את זה:

בית הרחם אין בו משום ריסקו אברים. משום דליכא ריעותא דאינו הולך אלתטריך ליה לאשמועינן דאי לאו הכי פשיטא דלולין צמר ריז ולדות ואת א"כ מאי קא מסייע ליה מנן יוס אחד דמטמא ציציה הסס ליכא ריעותא א"כ כשחיה הרבה אחרי כן וי"ל דאס איתא דאתרמי ריסקו אצרים ממתת צית הרחם א"כ היה לנו לחושצו לאונס לענין זיצה ועוד דווצו מוכים שמתרסקין אצריז צצית הרחם וענין ריעותא הוה דמסתמא ו דממתת כך צא הווצ אלא דדאי לעולם אין צו ריסקו אצרים:

מוטה

חוששין משום ריסקו אברים מאי טעמא כי שדו להו אמתניהו שדו להו כי היכי דלירחמי קמיהו אהדרינהו ודאי חיישינן והני מילי דאהדרינהו מחמת יראה אבל מחמת תשובה תשובה מעלייתא הוא דעבדי אמר רב יהודה אמר רב ה"כה על ראשה והלכה לה כלפי זנבה על זנבה והלכה לה כלפי ראשה כנגד כל השדרה כולה אין חוששין משום ריסקוי אברים ואי שלים חוטרנא אפלגי דגבא חיישינן ואי אית בה קיטורי חיישינן ואי מחיי אפסקיה חיישינן אמר ר"נ יבית הרחם אין בו משום ריסקוי אברים א"ל רבא לר"ג תניא דמסייע לך א'תינוק בן יום אחד

במטמא

הוא שדו להו כלומר שמשליכין אותו אמתניהו שדו להו. אהדרינהו ודאי חיישינן דאהדרינהו לבעלים בבילה דרך כותל בלא ידיעת בעלים חיישינן משום ריסקוי איברים דודאי כשמשכיבן אותו אין חוששין עליה אם נתרסק: תשובה מעלייתא עבדי ואין מרסקין אותו. בית הרחם אין בו משום ריסקוי איברים כלומר כשנוגד

^[1] הדבר צ"ע היטף יוכל לשבוע צברי שלא אירע לה צרכותו ויש ליישב